

PERFORATIE VAN HET NAKOMEND HOOFD BIJ HYDROCEPHALUS.

Het artikel van PLATTE in het *Ned. Tijdschrift voor Geneeskunde* van 27 Februari 11. bldz. 907 en 908, geeft mij aanleiding alsnog — en ten slotte — de volgende korte opmerkingen te maken:

1°. Men maakt de kansen eener nieuwe behandel-methode niet sterker door *zonder meer* de bezwaren, die tegen de methode worden aangevoerd, maar als „dooddoeners” te kwalificeeren. Beter en . . . wetenschappelijker is het de bezwaren kritisch te bespreken en, zoo mogelijk, ze te weerleggen.

2°. De ervaring heeft mij geleerd, dat bij nakomende hydrocephalen schedel steeds aan den schedel een punt te bereiken is, waar het perforeren met de lange, voor dit doel geconstrueerde punctie-naald, zonder veel moeite geschieden kan. Dat is volstrekt niet zoo bezwaarlijk, als PLATTE meent te moeten beschrijven. Vaak is één vinger reeds voldoende om tot dat punt door te dringen en *langs* dien éénen vinger kan dan de lange, sterke punctie-naald op den schedel gebracht worden. Wij gaan dus niet, zooals PLATTE beschrijft, „met onze twee vingers, *waarin* de naald” naar binnen. Het bedoelde instrument is bovendien zóó stevig van bouw, dat, indien bij uitzondering noodig, de perforatie ook zeer wel door het gehemelte van de vrucht kan worden uitgevoerd, zooals vroeger ook wel met het perforatorium geschiedde.

3°. De bedoelde punctie-naald bezit een bekkenkromming, zoodat het bezwaar van PLATTE: „onze naald wijst in de lengte-as der vrouw en wij moeten in schuine richting in den hydrocephalus trachten te komen”. . . . slechts theoretisch is.

4°. PLATTE gewaagt van „onze hand, door de baarmoeder omklemd”. Bij aanwending van de lange punctie-naald raken de vingers (of de vinger), waarlangs de naald op den schedel gebracht wordt, *in het geheel niet aan de baarmoeder*. Van omklemming door de baarmoeder kan dus geen sprake zijn.

5°. De methode, door mij minder gevaarlijk geacht dan de punctie door den buikwand, gelukt altijd, *onverschillig hoe het cangezicht gedraaid is*; immers men kan practisch met de sterke punctie-naald altijd een punt bereiken om den hydrocephalen schedel te doorboren.

6°. PLATTE schrijft, dat volgens zijn methode van doen de punctie „geschiedt *zoo hoog mogelijk boven* den navel”. Ik zag gedurende ruim vijf jaren in de Amsterdamsche Vrouwenkliniek menig geval van hydrocephalus. Ik herinner mij geen geval, waar de bovengrens van den hydrocephalen schedel zoo ver boven den navel reikte, dat van een punctie „zoo hoog mogelijk boven den navel”, sprake kon zijn.

7°. Dat TREUB in zijn leerboek (uitgave 1909) vermeldt, dat niet zelden de punctie bezwaarlijk gaat, behoeft niet te verbazen, wijl hij toen niet beschikte over een in het bijzonder voor dit doel vervaardigde perforatie-naald.

Ten slotte wijs ik er op, dat de door NIJHOFF in hetzelfde nummer van het *Tijdschrift* genoemde methode van VAN HEUVEL, ook beschreven is bij het hoofdstuk Hydrocephalie in den door mij bewerkten zevenden druk van TREUB's *Leerboek der Verloskunde*.

Amsterdam, 1 Maart 1926.

A. H. J. M. VAN ROOY.

GENEESKUNDIGE STUDIEREIS NAAR ITALIAANSCHEN BADPLAATSEN

12—28 September 1926.

Heden ontving ik het vastgestelde reisprogram voor de 3de Nord-Sud-reis onder leiding van prof. RUATA uit Rome. De voorloopige reisroute is gewijzigd en is thans definitief als volgt vastgesteld. Aanvangende 12 September 1926 te Abazzia worden met extra-treinen en booten bezocht Postumia (Adelsberg, de grotten), Triest, Postorose, Grado, Venetië, Lido, Abano, Battaglie, Roncegno, Levico, Merano, Bolzano, Gries, Arco, Riva, Gardone, Sirmione, Salsomaggiore. Ten hoogste 200 deelnemers worden toegelaten, voor ieder land een beperkt aantal: De inschrijving sluit uiterlijk 30 Juni. De kosten zijn van 12—28 September 1600 Lire. Een beperkt aantal inschrijvingsbiljetten zijn bij mij te verkrijgen of rechtstreeks aan te vragen aan de Ente Nazionale Industria Turistica, 6, Via Marghera, Roma (Nord-Sud-reis).

Vroegtijdige opgave is gewenscht. Inlichtingen verstrekt
Helmond, 27 Februari 1926.

CHR. NUIJENS.